

รหัสโครงการ RDC4840001

ชื่อโครงการ “การค้นหาและพัฒนาพลังชุมชนท้องถิ่นเขต (Zone) อีสานใต้”

ชื่อนักวิจัย ดร.ปรีชา อุยตระกูลและคณะ

อีเมล uitragool@yahoo.com

ระยะเวลาโครงการ 3 ปี 6 เดือน

บทคัดย่อ

งานนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยย่อยจำนวน 7 โครงการ ภายใต้ชุดโครงการ “การค้นหาและพัฒนาพลังชุมชนท้องถิ่นเขต (Zone) อีสานใต้” เพื่อค้นหาและพัฒนาพลังของชุมชน ตามลักษณะภูมิโนเวศน์ต่างๆ ในการบริหารจัดการท้องถิ่นผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อให้เกิดการกระแสดำเนินการและการเคลื่อนไหวทาง “ความรู้” และ “ปัญญา” ของชุมชนในเขตอีสานใต้ รวมทั้งชุมชนท้องถิ่นได้ใช้ความรู้และปัญญาในการแก้ปัญหาและพัฒนาไปสู่การพึ่งตนเองอย่างสมภาคภูมิ และมีข้อเสนอสู่การปรับนโยบายของรัฐ และกฎหมายให้ตอบสนองกับลักษณะเฉพาะพื้นที่ และเพื่อจะเปิดทางให้ “พลัง” ชุมชนได้เติบโต

กระบวนการศึกษาใช้การศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Approaches) คือใช้ทั้งกระบวนการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ที่เน้นการศึกษาโดยใช้ประวัติศาสตร์ชุมชน/ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในการใช้ทรัพยากรของชุมชนในภูมิโนเวศน์ที่แตกต่างกัน

การสังเคราะห์งานวิจัยนี้ค้นพบว่าพื้นที่อีสานใต้มีกลุ่มคนจากหลากหลายชาติพันธุ์และหลากหลายวัฒนธรรม ได้แก่ กลุ่มคนไทย-ลาว, ไทย-เขมร, ไทย-กูย, กูลา, ฉวน(เวียดนาม) บรู(ข่า) เยอ, ฉ้อกุล(ชาวนน), แยกปากี, และชาวจีน ที่อยู่ในลักษณะภูมิโนเวศน์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ความหลากหลายของสภาพภูมิโนเวศน์ของการตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัย เป็นความหลากหลายของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในถิ่นอีสานใต้ที่ถือเป็นความร่ำรวยทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของคนในบริเวณนี้

นอกจากนี้ยังพบว่าความเป็นอยู่ของชุมชนที่อยู่ในลักษณะภูมิโนเวศน์ที่แตกต่างกันนั้นได้ก่อให้เกิดการเรียนรู้และเกิดการสะสมองค์ความรู้ขึ้นมาเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลายและเป็นพลังของชุมชนอย่างแท้จริง ความรู้ประสบการณ์เหล่านี้ได้มีการสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง เนื่องจากระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนในชุมชนต้องปรับตัวเพื่อให้ตนเองดำรงอยู่ได้ภายใต้สถานการณ์ใหม่ จึงเป็นเงื่อนไขบางประการที่ทำให้ภูมิปัญญาดั้งเดิมบางอย่างถูกละเลยไป เช่น งานบุญประเพณี 12 เดือน หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “ฮีดสิบสอง” ที่มีการเลือกใช้เพียงบางฮีดเท่านั้น อย่างไรก็ตามพลังที่ยังหลงเหลืออยู่นั้นได้แก่พลังภูมิปัญญา พลังสำนึกร่วมของชุมชนท้องถิ่น พลังของ

เครือข่ายที่เป็นกลไกใหม่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงและทำงานร่วมกันในพื้นที่อีสานใต้ ทำให้เกิดพลังในการต่อรอง พลังในการคิดร่วม พลังในการตัดสินใจร่วม พลังปฏิบัติร่วมและพลังปัญญาร่วม

คำสำคัญ: ประวัติศาสตร์ชุมชน, การมีส่วนร่วม, ภูมินิเวศน์, พลังชุมชน, การผลิตซ้ำ, การฟื้นฟู และ
วัฒนธรรมชุมชน

Project ID: RDC4840001
Project: Research & Development of Community Empowerment in Lower Isan
Researchers: Dr. Preecha Uitrugool et al.
E-mail: uitrugool@yahoo.com
Project Length: 3 Years 6 Months

Abstract

This is the synthesized work of 7 research projects under the program “Research & Development of Community Empowerment in Lower Isan”. Its goal is to discover and develop community power from different ecological geography in local community management through research so as to encourage awareness and social movement in “knowledge” and “wisdom” of Southern Isan communities. Therefore those communities can utilize their own knowledge and wisdom in problem solving which proudly paves their way to self-reliance. Furthermore, the research is aimed to provide the government recommendations in making policies and enforcing laws which are appropriate for the specific region in order to foster community power.

The research methodology had employed mixed approaches consisting of both qualitative and quantitative methods. The methodology focused on community history and change in natural resource utilization in different ecological geography.

The synthesis of the program reveals that there are ranges of ethnicities (i.e. Thai-Lao, Thai-Khmer, Thai-Kuy, Kula, Yuan (or Vietnamese), Bru (or Kha), Yoy, Kur, Nyah Kur (Chao Bon) Pakistani, Chinese, etc.) in Southern Isan living in different ecological geography. Different ethnic groups and ecological geography mean the diversities of lifestyles and cultures which have become the richness of local wisdom and cultures in Southern Isan.

Besides, the research discovers that living in different ecological geography resulting in knowledge accumulation which later on has developed into variety of local wisdom. This local wisdom is the real community power. The knowledge and experiences have been inherited from one generation to another. However, some local wisdom has been neglected since socio-economic system has changed and the local people have to adjust themselves to the new environment. For example, of all religious ceremonies in 12 months so called “Heat Sib Song”, only some still exist. Nevertheless, there are still power of wisdom, power of local collective consciousness, and power of network which is a new mechanism for collaborative work in Southern Isan Region leading to power in negotiation, power in collective thinking, power in collective decision making, power in collective action, and power in collective wisdom.

Keywords: community history, participation, ecological Geography, community empowerment, reproduction, rehabilitation and community culture